

STÁTNÍ ÚŘAD PRO JADERNOU BEZPEČNOST
Senovážné náměstí 9, 110 00 Praha 1

V Praze dne 2. července 2019
č.j. SÚJB/OS/13095/2019

Poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, na základě žádosti ze dne 21. června 2019

Státní úřad pro jadernou bezpečnost jako povinný subjekt podle § 2 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, evidoval Vaši žádost o poskytnutí informace dne 21. června 2019, pod č.j. 12609/2019, v níže uvedeném rozsahu.

„...Z důvodu proběhlých legislativních změn se v praxi objevují případy, kdy je identický typ pracoviště určený pro identický typ šetření jednou označen jako kontrolované pásmo a jednou jako sledované pásmo. Status kontrolovaného pásma je v takovém případě dán na základě požadavků dřívější legislativy, která v minulosti stanovila obecnější požadavky na kontrolované pásmo (tyto požadavky splňovaly také pracoviště, která dnešní legislativa řadí do sledovaného pásma). V souladu s § 46 odst. 7 vyhlášky č. 422/2016 Sb., o radiační ochraně a zabezpečení radionuklidového zdroje, smí v kontrolovaném pásmu vykonávat práci výlučně radiační pracovníci kategorie A, zatímco práce ve sledovaném pásmu mohou vykonávat práci i radiační pracovníci kategorie B.

1) Je zaměstnavatel při kategorizaci pracovníků jako radiačních pracovníků kategorie A a kategorie B povinen přihlížet výlučně k formálnímu označení pásma, ve kterém vykonávají práci (tj. zda se jedná o kontrolované nebo sledované pásmo) nebo může zohlednit také skutečnost, že pracoviště dříve klasifikované jako kontrolované pásmo dnes již nedosahuje limitů stanovených legislativou pro kontrolované pásmo a je dle stávající legislativy považováno za sledované pásmo? (potenciální ani očekávané ozáření pracovníka v tomto pásmu nedosahuje limitů pro kategorizaci radiačního pracovníka kategorie A).

2) Nevydal, resp. neplánuje SÚJB vydat metodické doporučení, resp. sjednocující stanovisko k posuzování pracovišť standardně se vyskytujících v nemocničních zařízeních jako kontrolované, resp. sledované pásmo a s tím souvisejícím zařazováním pracovníků na tato pracoviště? Tj. jako např. v případě pracoviště nukleární medicíny, kde standardně pracují radiační pracovníci kategorie A.

3) *Není v popisované oblasti plánována novelizace za účelem odstranění výše popsané duality? Tj. zejména za účelem odstranění statusu kontrolovaného pásma u pracovišť, které již nedosahují limitů pro kontrolované pásmo stanovených aktuální legislativou?*“

K předmětné Žádosti uvádíme následující:

§ 73 odst. 1 zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon (dále jen „atomový zákon“) stanovuje kritéria, podle kterých je držitel povolení k nakládání se zdroji ionizujícího záření (dále jen „držitel povolení“) povinen vymezením kontrolované pásma:

„(1) Na pracovišti se zdrojem ionizujícího záření, kde lze předpokládat, že by efektivní dávka mohla být vyšší než 6 mSv ročně nebo že by ekvivalentní dávka mohla být vyšší než tři desetiny limitu pro radiačního pracovníka pro kůži anebo končetiny nebo 15 mSv pro oční čočku, je držitel povolení podle § 9 odst. 2 písm. b) a f) povinen vymezením kontrolované pásma, dokumentovat jeho provoz a zajistit radiační ochranu fyzické osoby do něj vstupující.“

§ 74 odst. 1 a odst. 2 atomového zákona stanovuje kritéria, podle kterých je registrant nebo držitel povolení povinen vymezením sledované pásma:

***„(1) Na pracovišti se zdrojem ionizujícího záření, kde lze předpokládat, že by efektivní dávka mohla být vyšší než 1 mSv ročně nebo by ekvivalentní dávka mohla být vyšší než jedna desetina limitu ozáření pro radiačního pracovníka pro oční čočku, kůži a končetiny, je držitel povolení nebo registrant povinen vymezením sledované pásma, dokumentovat jeho provoz a zajistit radiační ochranu fyzické osoby do něj vstupující.
(2) Sledované pásmo se nevymezuje, pokud by jeho rozsah nepřesáhl vymezení kontrolovaného pásma.“***

Tato kritéria se v zásadě neliší od kritérií, která stanovovala předchozí atomová legislativa (zákon č. 18/1997 Sb.). Skutečnost, na kterou poukazujete, tj. že se v praxi vyskytují případy, kdy je na pracovišti stejného typu a objemu prováděných radiačních činností v některých případech vymezeno kontrolované pásmo (dále jen „KP“) a jindy sledované pásmo (dále jen „SP“), není důsledkem legislativních změn. Nicméně inspektoři Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (dále jen „SÚJB“) při svých kontrolách a v rámci posuzování dokumentace pro povolovanou činnost na tuto skutečnost opravdu často naráží.

Odpovědnost za vymezení KP a SP mají vždy držitelé povolení a registranti. Samotné vymezení KP sebou nese řadu povinností, která jsou jasně stanovena atomovým zákonem a prováděcími předpisy (zejména vyhláškou č. 422/2016 Sb., o radiační ochraně a zabezpečení radionuklidového zdroje). Plnění těchto povinností dokonce může v některých případech neopodstatněně komplikovat běžný provoz pracoviště (např. přísným režimem regulace vstupu osob do KP, zařazením všech radiačních pracovníků vykonávajících práce v KP do kategorie A, aj.). Proto inspektoři trvale dlouhodobě upozorňují na to, že KP má být vymezeno opravdu pouze tam, kde je to odůvodněné.

Každý držitel povolení má podle atomového zákona povinnost hodnotit a optimalizovat radiační ochranu nejen před zahájením radiačních činností, ale i v jejich průběhu. Tj. pokud je na nějakém pracovišti „historicky“ vymezeno KP a držitel povolení vyhodnotí, že toto vymezení není odůvodněné, má možnost skutečnost změnit (a samozřejmě má povinnost skutečnost oznámit SÚJB, včetně zaslání aktualizované dokumentace k posouzení).

Odpovědi na Vaše otázky:

1. Pojmy „formální označení pásma“ ani „KP dle stávající legislativy považované za SP“ nejsou relevantní. Držitel povolení má povinnost vymezit KP nebo SP podle jasných legislativních kritérií. Legislativa také jasně hovoří o všech povinnostech, které s vymezením daného typu pásma souvisí. Jejich plnění je předmětem kontrolní činnosti inspektorů SÚJB.
2. SÚJB v současné době dokončuje tvorbu dokumentu z řady „Doporučení SÚJB – bezpečné využívání jaderné energie a ionizujícího záření: Osobní monitorování, část I: Zevní ozáření“. Tento dokument bude kromě jiného obsahovat také problematiku vymezení KP a SP a kategorizaci radiačních pracovníků, včetně návodných postupů pro vybrané specifické typy pracovišť. Doporučení bude uveřejněno na internetových stránkách www.sujb.cz.
3. SÚJB nebude navrhopvat změnu stávající legislativy ve zmiňované oblasti, tj. v oblasti stanovení kritérií pro vymezení KP a SP, povinností spojených s vymezením KP a SP ani kategorizaci radiačních pracovníků, neboť tento požadavek nepovažuje za odůvodněný, nejedná se o dualitu. Kromě jiného, tato ustanovení jsou transpozicí evropské legislativy, zejména Směrnice Rady EU 2013/59/EURATOM, která je pro Českou republiku závazná. Jak bylo výše řečeno, kritéria jsou jasně legislativně stanovena a tam, kde je to odůvodněné, atomový zákon umožňuje držitelům povolení přehodnotit vymezení KP a SP na pracovišti, kde již vykonává povolené radiační činnosti.

Informace Vám zasíláme na Vámi preferovanou doručovací adresu.

S pozdravem

Ing. Petr Krs

ředitel sekce pro řízení a technickou podporu